

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

✱ ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 16 ΤΟΥ ΓΕΝΝΑΡΙΟΥ 1911 ✱

ΑΡΙΘΜΟΣ 419

“Ενας λαός υψώνεται ἅμα δείξῃ πῶς δὲ φοβᾶται τὴν ἀλήθεια. — ΨΥΧΑΡΙΗΣ”

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γ. ΑΒΑΖΟΣ. Εὐρακὲς κοράκι κατὰ σὲν κάνει.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ. Ἀγλαΐα.

ΙΕΙΘΝΑΣ. Ὁ Ἀδάμ μας.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Κριτικὲς ζουγραφίαι. Ἡ Φλογέρα τοῦ Βασιλιά (τελὸς).

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ. Ἡ ἄμορφη σοφία κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν τῆς Vernon Lee.

ΓΙΩΡΓΙΟΣ ΦΤΕΡΙΗΣ. Τῆς ἄμορφης τὸ στοίχημα.

ΨΥΧΑΡΙΗΣ. Ὁ Ἀρχιμαντρίτης.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ.

Ο ΑΡΧΙΜΑΝΤΡΙΤΗΣ

Ἀφιερώνεται
τοῦ ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ

Ἔβριονε ξεβρωμένως, ὅταν ἔφτασα στὸ μικροῦταικο τὸ χωριὸ πού λέγεταί Φιλώτι. Ἐρχόμουνε ἀπὸ τῇ Χώρα τῆς Ἀξιάς. Εἶχα περάσει ἀπὸ κορφοῦλες καὶ κορφοῦλες, ἀπὸ ἀμπέλια πλαγιαστά, πού τὰ φυτέψανε στίς πλαγιές, γιὰ νὰ τὰ καίγῃ πρὸ σίγουρα ὁ ἥλιος. Γι' ἀμπέλια, πολὺ φρόνιμο. Γι' ἄνθρωπο, ἔδρισκα πῶς ἀνέβαινε μὲ τὸ παραπάνω καὶ πῶς τὸ λισπύρι καταντούσε ἀδόσταχτο. Αἰσιπὸν εἶμουνε σὰν κατσουφιασμένος. Καὶ μολατάρτα κάποια χαρὰ στὸ στήθος μου γελοῦσε· μὲ συνέπαιρνε ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδας.

Τί μαγεφτικὰ πού τὸ τραγούδησε ὁ Ῥασίνας ἐκεῖνος:

Ariane, ma sœur, de quel amour blessée,
Vous mourûtes aux bords où vous fûtes laissée !

Νά τοι ὁ περίφημος ὄχτος· ἀφτὸς εἶτανε — εἶμουνε τώρα καὶ γὼ ἐκεῖ — λιγάκι μακριά, τὸ μολογῶ, ἀπὸ τὰ κορυφάκι τὸ ἴδιο, ἀφοῦ βρισκόμουνε τότες στὸν κάμπο τὸν ἀπέραντο πού ξαπλωνότανε στὸ κέντρο περίπου τοῦ νησιοῦ, ἀνάμεσα στὰ βουνά πού μοιάζανε γύρω γύρω σὰν ἀμφιθέατρο· κάμπος μὲ χίλιες ἀνωμαλίες, μὲ βουνράκια, μὲ εἰδῶνε εἰδῶνε ὑψώματα πού ἀπὸ πάνω τους δὲν μπορούσες πάντα νὰ ξανοίξῃς τὴ θάλασσα. Μὰ τί πείραζε ; Ἡ Ἑλ-

λάδα ποτέ τῆς δὲν πάθει νὰ εἶναι ὁ τόπος ὅπου ἀνάμνησες μεγάλες ἀπὸ παντοῦ τὲ χαίρετοῦνε. ὅπου ἀντιλαλοῦνε σταφτιά σου ὥραϊα ὀνόματα ξακουστά. Ὁ ἐθουσιασμός μου ὅρια πρὶν δὲν εἶχε, δολοφαιδρὶ λογισμοί, ἐλπίδες χρυσόψτερες κορυφώνανε τὰ ὄνειρά μου τάνεθάζανε ὅσο ἀψηλὰ ἔνα ὄνειρο μπορεῖ νὰ φτάσῃ. Μὲ ἀνάδανε μὲ τὸ παράδειγμά τους οἱ προγόνου. Ἀχ ! ἀφτοὶ σταθήκανε οἱ μῦνοι κι ἀληθινὸι Ῥωμιοί ! Τὸ φιλότιμο τοῦς πύρωνα, θέλανε νὰ φουμιστοῦνε ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ἀθρώπους, κ' Ἑλλήνας ἀπὸ τότες δὲν ὑπάρχει πού σταπδόχθῃ του νὰ μὴν τρέμῃ πάντα ὁ πόθος νὰ κάμῃ πρὸ πολὺ ἀπὸ τὸ γείτονά του. Ὁ Ἑλλήνας τὴν ἔχει τὴ δόξα, τὴν πείνα τὴν ἔχει νὰ διακριθῇ κοντὰ σ' ἓναν ἄλλον, νὰ τὸν ξεπεράσῃ. Καὶ μένα τώρα δὲν ξέρω τί λαχτάρες μού ἐρχόντανε νὰ φανῶ. Τῷ φερνε ὁ τόπος νὰ συναρπάξῃ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς δόξας, ἔβλεπες τὸν ἐρίζοντα μπροστά σου νὰ φαρδαινῇ, γενναίως φιλοδοξίες γεννιόντανε στὴν καρδιά σου.

Φιλοδοξίες πυρκαγιά δὲ μοιάζει νάναποδογυρίζανε τὸ μικρὸ μας τὸ Φιλώτι, ὅσο καμωρομένα κι ἂν ἔπιανε τὴ μέση μιὰς πλαγιάς τῆς θεόρατης λεκάνης, πού ἀποτελοῦσανε γύρω γύρω τὰ βουνά τῆς Τραγαίας. Λογάριαζε τὸ Φιλώτι λίγα σπιτία καὶ σωρὸ ἀμπέλια. Τοὺς κάταικους, γιὰ μισὴ ὥρα, τοὺς εἶχα διεῖ βλους, ἀπὸ τὸν πρῶτο στὸ στερνόνε, κι ὅλοι τους ἀμπελάρηδες. Ἰσια ἴσια, ὅταν ἔφτασα, λείπανε ὅλοι στὸν τρύγο.

Εἶχα κατεῖδῃ σ' ἓνα σπιτάκι, πρὸ σωστὰ σὲ μιὰ σάλα πού μόνη τῆς σου εἶτανε ἀφτὴ ἀλλάκαιρο σπιτί, κρεβδοτοκάμαρα, τραπεζαρία, σαλόνι — καὶ σπουδαστήριο, ἐπειδὴ μόλις πάτησα καὶ μού χτυπήσανε τὸ μάτι μερικὰ βιβλία στοιδιασμένα ἢ μιὰ σειρὰ στὴν ἄλλη ἀπάνω, σὰ βάρφα ἐταζέρας, στὸ σκινοῦτὸ ξίωχειλο πού εἶχε στὴ βάση τοῦ παραθύριου. Κολλητὰ στὸ παραθύρι, ἓνα τραπεζάκι ἀπὸ ἄσπρο ἄδαφο ξύλο, καὶ στὸ τραπεζάκι σκυρπισμένα κάμποσα χαρτιά. Ὁ νοικοκύρης, ὁ κ. Κώσταρης, πού τοῦ εἶμουνε συστημένος, θὰ εἶχε πιθανὸ δουλειὰ σταμπέλια του, ἐπειδὴ χρειάστηκε νὰ στείλουνε ἕξω νὰ τὸνέ φωνάξουνε, κ' ἔτσι μπόρεσα νὰ ξετάσω ἀνεμπόδιστα τὴ βιβλιοθήκη. Ἀπόρησα τόντις μὲ πεντέξῃ τίτλους, ἄχαρνα μ' ἓναν Borp, **Συγκριτικὴ Γραμματικὴ τῶν Ἰντο-εβρωπαϊκῶ γλωσσῶνε**, στὴ γαλλικὴ μετάφραση τοῦ M. Bréal, μ' ἓνα Βάνιτσεκ, **Ἑτυμολογικὸ ἑλληνο-λατινικὸ Λεξικό**, ἢ ἓναν τόμο